

Bij brief van 10 maart 2014, die is ingekomen bij de NZa op 12 maart 2014, is door het Sint Jans Gasthuis (bezwaarde) bezwaar gemaakt tegen tariefbeschikkingen van 6 februari 2014 met de kenmerken 0102403-NT-2012-Z4T-VT04 en 0102403-NT-2013-Z4T-VT04. In deze beschikkingen is het voorlopige verrekenbedrag 2012 en het voorlopig verrekenbedrag 2013 vastgesteld. Naar aanleiding van dit bezwaar zijn belanghebbenden op 13 mei 2014 gehoord.

In haar vergadering van 9 september 2014 heeft de NZa de hierboven vermelde beschikkingen in heroverweging genomen. De NZa heeft besloten dat niet tegemoet kan worden gekomen aan het bezwaar en dat het oorspronkelijke besluit ongewijzigd in stand dient te blijven. Het bezwaar wordt dan ook ongegrond verklaard. Hieronder volgt de motivering daarvan.

A. DE AANGEVOERDE BEZWAREN

De zorgaanbieder heeft aangevoerd dat het bezwaar tweeledig is.

A1 Tabel zorgprestaties onder transitie­model (kruisjestabel)

Bezwaarde voert aan dat de toepassing van de zogenaamde kruisjestabel voor het ziekenhuis negatief is ten opzichte van de cijfers van 2011. In de beleidsregel staat dat de tabel uit financiële benadering generiek tot stand is gekomen, waarbij puur naar de omzet wordt gekeken. De tabel is niet vanuit een parameterbenadering tot stand gekomen. Er is onvoldoende gekeken en rekening gehouden met of bepaalde zorg ook tot oud-A of oud-B behoort. Bezwaarde komt hier als individueel ziekenhuis nadelig uit. Toepassing van de generieke tabel heeft een negatief effect voor het ziekenhuis in het schaduwbudget van € [vertrouwelijk]. Bezwaarde heeft dit bedrag berekend aan de hand van de budgetparameters die onder het oude A-segment, dat in 2011 van kracht was, zouden zijn geregistreerd.

A2 Overloop DBC's 2011-2012

Bezwaarde heeft al jaren te maken met overfinanciering. De omzet op basis van de tarieven van het oude A-segment DBC's lagen hoger dan het FB-budget van bezwaarde. Hierdoor ontstond een overdekking. Jaarlijks moet bezwaarde ongeveer € [vertrouwelijk] terugbetalen. Dit is tussen 27%-28% van de opbrengsten uit de tarieven van het oude A-segment. De overdekking zit ook in de DBC's die in 2011 zijn geopend en in 2012 gesloten zijn (de overloop DBC's 2011-2012). De omzetwaarde van deze overloop DBC's 2011-2012 is meegenomen in de omzet die wordt afgezet tegen het schaduwbudget om te komen tot het transitiebedrag. Aangezien het transitiebedrag eenmalig wordt vastgesteld voor twee jaren leidt dit voor bezwaarde tot een financieel knelpunt in 2013, omdat deze overdekking in de DOT-tarieven verdwenen is. Voor bezwaarde heeft dit een negatief effect van € [vertrouwelijk].

Bezwaarde heeft dit bedrag berekend door het onderhanden werk per 31-12-2011 vast te stellen (ad. € [vertrouwelijk]) en dit af te zetten tegen de facturatie 2012 (ad. € [vertrouwelijk]). Van het verschil tussen beide (€[vertrouwelijk]) heeft bezwaarde [vertrouwelijk] % toegerekend aan de overfinanciering (ad. € [vertrouwelijk]). 70% hiervan (verrekenpercentage 2013) is € [vertrouwelijk].

A3 Samenvatting

Samengevat verzoekt bezwaarde de NZa om de verrekenbedragen aan te passen met deze bedragen, hetgeen zal leiden tot een verrekenbedrag 2012 van € [vertrouwelijk] en verrekenbedrag 2013 van € [vertrouwelijk].

B. ACHTERGROND VAN HET BELEID

Alvorens in te gaan op de gronden van het bezwaar wordt eerst de achtergrond van het toepasselijk beleid weergegeven. Specifiek zal de NZa daarbij beschrijven hoe tot 2011 het budget van een ziekenhuis werd vastgesteld. Daarna zal de NZa de systematiek van prestatiebekostiging bespreken en de werking van het transitiebedragmodel (hierna: transitie-model).

B1 Tarief- en budgetregulering ziekenhuizen tot en met 2011

B1a *Het A- en B-segment*

De meeste tarieven voor de instellingen van medisch specialistische zorg (zoals algemene en universitaire ziekenhuizen) zijn sinds 2005 tarieven voor Diagnose-Behandeling-Combinaties (DBC's). Voor de tariefstelling van de DBC's is de ziekenhuiszorg verdeeld in twee segmenten: A en B.

B1b *Omzet in het B-segment*

Voor de DBC's in het B-segment gelden vrije tarieven. De hoogte van het kostenbedrag van deze DBC's bepaalt het ziekenhuis zelf, al dan niet in onderhandeling met een zorgverzekeraar. In 2009 is het B-segment uitgebreid tot circa 34% van de totale medisch specialistische zorg.

B1c *Omzet in het A-segment*

Voor de DBC's in het A-segment golden door de NZa vastgestelde tarieven die voor alle ziekenhuizen hetzelfde waren (zogenaamde vaste tarieven). Ziekenhuizen brachten voor de behandelingen in dit segment weliswaar DBC's in rekening bij zorgverzekeraars of patiënten, maar de opbrengsten daarvan dienden ter dekking van het door de NZa bepaalde budget (de aanvaardbare kosten). Niet de tariefopbrengst, maar de hoogte van het budget was voor de instellingen bepalend voor de omzet. De wijze waarop de omvang van het budget werd berekend, was opgenomen in de Beleidsregel Aanvaardbare kosten.¹

¹ Beleidsregel Aanvaardbare kosten, CI-1014.

Deze beleidsregel bepaalde uit welke posten de aanvaardbare kosten waren opgebouwd, en verwees voorts naar andere beleidsregels die de hoogte van elke van de posten bepaalden.

Een viertal categorieën van posten viel te onderscheiden:

- beschikbaarheidskosten (kosten die kunnen worden toegeschreven aan de beschikbaarheidsfunctie van het ziekenhuis);
- capaciteitsgebonden kosten (kosten waarvan in het budgetstelsel wordt aangenomen dat het ziekenhuis ze maakt naar rato van de capaciteit van het ziekenhuis);
- productiegebonden kosten (kosten waarvan wordt aangenomen dat ze variëren naar gelang de omvang van de dienstverlening); en
- kapitaallasten.

B1d *Functiegerichte budgettering*

Voor de eerste drie categorieën gold de zogenaamde functiegerichte budgettering. De hoogte van deze posten werd berekend door de functies en omvang van de dienstverlening van het ziekenhuis uit te drukken in een aantal budgetparameters voor de posten beschikbaarheidskosten, capaciteitskosten, productiekosten, kosten voor bijzondere functies/voorzieningen, hartrevalidatie en 1^e-lijnskosten. Elke budgetparameter had een waardering in geld: het beleidsregelbedrag. Van elke budgetparameter werd het aantal vermenigvuldigd met het beleidsregelbedrag. De optelling van deze producten was het functiegerichte deel van het ziekenhuisbudget. Voor de categorie kapitaallasten (afschrijvingen en rente) gold dat die per ziekenhuis werden vastgesteld op basis van landelijk uniforme parameters. Hierbij werd in principe aangesloten bij de kosten volgens de jaarrekening, met de historische kostprijs en de daarop gebaseerde boekwaarde als uitgangspunten.

B1e *Productieafspraken en nacalculatie*

Ten behoeve van de vaststelling van het ziekenhuisbudget maakten het ziekenhuis en de zorgverzekeraars in het zogenaamde lokaal overleg capaciteitsafspraken, productieafspraken en afspraken over lokale componenten. De productieafspraken vormden een door de instelling en zorgverzekeraar overeengekomen (voorcalculatorische) raming van de productie in enig jaar, uitgedrukt in geld. Het ziekenhuis en de zorgverzekeraar gezamenlijk konden tot uiterlijk 1 november productieafspraken indienen bij de NZa. Mede op basis van deze productieafspraken berekende de NZa de hoogte van het functiegerichte deel van het budget. Uiterlijk op 1 juni van het daaropvolgende jaar moesten de zorgaanbieders de definitieve opgave van de werkelijke productie aanleveren bij de NZa (de nacalculatie). Het totaal aanvaardbare kosten werd aldus het resultaat van enerzijds door de NZa vastgestelde bedragen en parameterwaarden en anderzijds door de instelling en de zorgverzekeraars overeengekomen aantallen.

B1f *Opbrengstverrekening*

Uitgangspunt bij de functiegerichte budgettering was dat de inkomsten die het ziekenhuis ontvangt uit de declaraties van de DBC's in het A-segment aansluiten bij de aanvaardbare kosten. Om de inkomsten met de aanvaardbare kosten te laten overeenkomen, vond jaarlijks een verrekening plaats tussen het ziekenhuis en zorgverzekeraars: de zogenaamde opbrengstverrekening.

B2 Prestatiebekostiging en overgangsmaatregelenB2a *Prestatiebekostiging*

Op 13 juni 2007 kondigde de Minister van VWS aan toe te willen naar de invoering van volledige prestatiebekostiging.² In de brief schetst de minister een vierjarig transitietraject voor de invoering van prestatiebekostiging. Onderdeel van deze overgang was een verbetering van de productstructuur. Doel was om te komen tot een vereenvoudigd systeem waarbij het aantal DBC's wordt teruggebracht.

Per 1 januari 2012 wordt het grootste gedeelte van de medisch specialistische zorg bekostigd via de prestatiebekostiging.³ In de plaats van een budget (in het A-segment) worden de ziekenhuizen vrijwel geheel betaald via de zorgprestaties (gedeclareerde zorgproducten in het A- en B-segment) die zij leveren.

B2b *Vrij, gereguleerd en vast segment*

Onder het systeem van de prestatiebekostiging bestaat er een vrij, een gereguleerd en een vast segment. Het vrije segment (het B-segment met vrije tarieven) wordt met de invoering van de prestatiebekostiging uitgebreid tot 70%. In het gereguleerde segment (het A-segment) gelden onder de prestatiebekostiging niet langer vaste tarieven, maar maximum tarieven. Dit betekent dat per 2012 ook in het A-segment de zorgaanbieder, in onderhandeling met de zorgverzekeraars, de tarieven zelf kan bepalen, mits de tarieven het gestelde maximum niet overschrijden. Ten slotte is er een vast segment met vaste jaarlijkse vergoedingen voor enkele bijzondere functies in de vorm van beschikbaarheidsbijdragen.⁴ De invoering van de prestatiebekostiging valt samen met de invoering van een vereenvoudigde productstructuur voor het DBC systeem. Voor de circa 30.000 DBC's zijn per 2012 circa 4.400 DBC-zorgproducten (DOT's) in de plaats gekomen.

² Brief 'waardering voor betere zorg' van de Minister aan de tweede kamer, d.d. 13 juni 2007.

³ Uitzonderingen zijn onder andere longrevalidatie en epilepsie.

⁴ Bijvoorbeeld voor traumazorg en post mortem orgaanuitname bij donoren.

B2c *Transitiebedragmodel*

De overgang van budgetbekostiging naar prestatiebekostiging brengt financiële en uitvoeringsrisico's met zich mee voor zowel instellingen en verzekeraars als de overheid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere omzetrisico's en systeemrisico's. Systeemrisico's zijn de risico's die samenhangen met de technische verandering van het bekostigingssysteem. Reguliere omzetrisico's zijn gebruikelijke omzetverschuivingen, bijvoorbeeld als gevolg van verschuivingen van patiëntenstromen. In de brief 'zorg die loont' bespreekt de minister haar plannen voor een overgangsregeling voor een periode van twee jaar (2012 en 2013).⁵ Als overgangsregeling kiest de minister voor een 'transitiebedragmodel'. De overgangsregeling moet voorkomen dat als gevolg van de systeemrisico's ziekenhuizen in financiële problemen komen dan wel dat de macro-uitgaven onbedoeld stijgen. Reguliere omzetstijgingen en omzetzakkingen blijven onder het overgangsmodel wel mogelijk.

B2d *Bestuurlijk Hoofdlijnenakkoord*

Gelijktijdig aan de overgang naar de prestatiebekostiging komen de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN), Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het Ministerie van VWS op 4 juli 2011 een bestuurlijk hoofdlijnenakkoord 2012-2015 overeen waarin afspraken gemaakt worden over de structurele uitgavengroei en een doorontwikkelagenda voor de transitiejaren.

B3 Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorgB3a *Wet marktordening gezondheidszorg*

Op basis van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) kan de NZa tarieven vaststellen voor bepaalde prestaties. De Wmg bevat geen materiële normen voor de vast te stellen prestaties en tarieven. De materiële normering is vervat in de door de NZa vastgestelde beleidsregels.⁶ De Minister van VWS kan aan de NZa algemene aanwijzingen geven over de onderwerpen waarover de NZa beleidsregels kan vaststellen.

B3b *Aanwijzing overgang naar prestatiebekostiging*

Op 21 juli 2011⁷ ontvangt de NZa de aanwijzing van de Minister van VWS om van de bekostiging middels 'functiegerichte budgettering' zorgvuldig over te gaan naar de prestatiebekostiging. In de aanwijzing draagt de minister de NZa onder meer op voor de jaren 2012 en 2013 ambtshalve per zorgaanbieder een vaste grens voor de som van tarieven in het (oude) A-segment vast te stellen. Het is de ziekenhuizen niet toegestaan deze vaste grens te overschrijden.

⁵ Brief 'zorg die loont' van minister van VWS aan Tweede Kamer van 14 maart 2011, kenmerk CZ-IPZ3056686 (Kamerstukken II, 2010/11, 32620, nr. 6).

⁶ Artikel 57 Wmg.

⁷ Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 21 juli 2011, MC-U-3072825. Staatscourant 29 juli 2011, nr. 13950.

B3c *Voorgenomen beleidsregel*

Op basis van de aanwijzing publiceert de NZa op 30 augustus 2011 een voorgenomen Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorg (BR/CU-2037). Deze voorgenomen beleidsregel is opgesteld met inachtneming van het verantwoordingsdocument⁸ dat door de NZa is opgesteld na een consultatie van de sector over de veranderingen die vanaf 2012 ontstaan. In dit document is uiteengezet hoe de overgang van de functiegerichte budgettering naar de prestatiebekostiging binnen de medisch specialistische zorg wordt uitgevoerd. Op 1 september 2011 brengt de NZa de inhoud van het transitiemodel nader onder de aandacht van de ziekenhuizen, zorgverzekeraars en brancheorganisaties door middel van een circulaire (CI/11/28c 11D0031624).

B3d *Wetswijziging*

De voorgenomen beleidsregel kon pas van kracht worden als de wetwijziging van de Wmg op 1 januari 2012 had plaatsgevonden. Met deze wijziging is de NZa bevoegd geworden een vaste grens vast te stellen voor de som van de tarieven voor de betrokken prestaties.⁹ Deze bevoegdheid is ingevoerd om de kosten van de gezondheidszorg beter beheersbaar te maken.¹⁰ De NZa is daarnaast per 1 januari 2012 bevoegd een beschikbaarheidsbijdrage vast te stellen.¹¹ Deze bijdrage maakt bekostiging van zorgaanbieders mogelijk voor activiteiten en voorzieningen ten behoeve van de beschikbaarheid van vormen van zorg:

- a. waarvan de kosten voor de afzonderlijke prestaties niet of niet geheel zijn toe te rekenen naar of in rekening te brengen zijn aan individuele zorgverzekeraars of verzekerden, of*
- b. waarbij een toerekening van de kosten naar tarieven marktverstoring zou werken, en*
- c. die niet op andere wijze worden bekostigd.*

Nadat de wetwijziging van kracht is geworden, stelt de NZa de Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorg vast (BR/CU-2061).¹²

B3e *Aanwijzing beschikbaarheidsbijdragen*

Op 21 december 2011¹³ en 12 december 2012¹⁴ ontvangt de NZa een aanwijzing van de minister voor het verlenen van een beschikbaarheidsbijdrage aan instellingen die onder het transitiemodel vallen.

⁸ Verantwoordingsdocument Invoering prestatiebekostiging medisch specialistisch zorg; uitwerking van implementatie per 2012, juli 2011 (www.nza.nl).

⁹ art. 50 lid 2 Wmg

¹⁰ Kamerstukken II 2009/10, 32 393, nr. 3.

¹¹ Wetsvoorstel Aanvulling instrumenten bekostiging WMG.

¹² Aan het veld bekend gemaakt met circulaire van 23 december 2011 (CI/II/55c 11D0057761).

¹³ Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 21 december 2011, MC-3098541. Staatscourant 24 januari 2012, nr. 128.

¹⁴ Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 12 december 2012, MC-U-3147126. Staatscourant 24 december 2012, nr. 26978.

De beschikbaarheidsbijdragen zijn bedoeld voor ziekenhuizen die als het gevolg van de invoering van de prestatiebekostiging in 2012 en 2013 een lagere omzet ontvangen. Deze instellingen krijgen door de beschikbaarheidsbijdrage de kans hun exploitatie aan te passen zonder dat de levering van zorg in gevaar wordt gebracht.

B3f *Voorlopige en definitieve vaststelling*

In het periodiek bestuurlijk overleg van 7 februari 2013 tussen de partijen betrokken bij het bestuurlijk hoofdlijnenakkoord 2012-2015 werpen partijen bedenkingen op tegen de eenmalige vaststelling van de vaste grens per instelling. Partijen komen met VWS overeen dat de vaststelling van het transitiebedrag, dat met de vaste grens wordt berekend, in twee fasen zal plaatsvinden. Met deze afspraak wil het bestuurlijk overleg een deel van geconstateerde knelpunten, zoals de beoordeling van het onderhanden werk, wegnemen. De Minister van VWS heeft de NZa gevraagd deze afspraken te volgen.¹⁵

In overeenstemming met dit verzoek heeft de NZa de vaststelling opgesplitst in een voorlopige vaststelling in 2013 en een definitieve vaststelling in 2014. Deze gesplitste vaststelling heeft de NZa neergelegd in een gewijzigde Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorg (BR/CU-2107): hierna de Beleidsregel.¹⁶

B4 Transitiemodel: De zorg die onder het model valt

B4a *Aanwijzing*

In de aanwijzing van de Minister staat opgenomen dat onder het transitie-model vallen: die (delen van de) zorg in de zin van de Zorgverzekeringswet die in 2011 zou hebben behoord tot het A-segment en bekostigd zou zijn op basis van de beleidsregels van de zorgautoriteit met betrekking tot functiegerichte budgettering. Het transitie-model kent daarmee als uitgangspunt de bekostigingssystematiek (en dus de A- en B-segmentverdeling) zoals deze in 2011 van kracht was.

B4b *Tabel zorgprestaties onder transitie-model (kruisjestabel)*

Ter uitvoering van de aanwijzing diende de NZa een tabel op te stellen waaruit blijkt welk zorgproduct in welk segment is ingedeeld. Dit omdat in 2012 het B-segment is uitgebreid naar 70% en de DOT's zijn ingevoerd. Voor elk zorgproduct (DOT) moest worden aangegeven of dit zorgproduct wel of niet onder het transitie-model valt. Omdat er geen een-op-een conversie van DBC's naar DOT mogelijk is, heeft de NZa gekozen om geen conversietabel te hanteren, maar een tabel waarmee elke DOT gelabeld is: binnen of buiten transitie-model. Dit is de tabel zorgprestaties onder transitie-model. Deze oplossing is op 12 juli 2011 in een technisch overleg aan de brancheorganisaties voorgelegd. De tabel is onderdeel van de Beleidsregel Prestaties en tarieven medisch specialistische zorg (BR/CU-2035).¹⁷

¹⁵ Brief van 26 april 2013 met het kenmerk 113209-102820-CZ.

¹⁶ Bekend gemaakt met circulaire CI/13/9c van 11 februari 2013.

¹⁷ Deze beleidsregel is achtereenvolgend vervangen door de beleidsregels met de kenmerken: BR/CU-2045, BR/CU-2076, BR/CU-2078, BR/CU-2081, BR/CU-2102, BR/CU-2104, BR/CU-2108, BR/CU-2111, BR/CU-2121, BR/CU-2130 en BR/CU-2125. De kruisjestabel is in de latere beleidsregels niet gewijzigd.

In het veld wordt deze tabel omschreven als de kruisjestabel. De NZa spreekt daarom hierna van de kruisjestabel.

Om te komen tot de kruisjestabel heeft de NZa een onderscheid gemaakt tussen de overloop-DBC's 2011-2012 (DBC's die in 2011 zijn geopend en in 2012 zijn gesloten) en de DOT's die in 2012 gelden. Van deze zorgproducten heeft de NZa de volgende onder, respectievelijk buiten het transitie-model geschaard:

Overloop-DBC's 2011-2012:

- DBC-A Betreft het oude A-segment. Hiervoor gelden vaste tarieven. Deze vallen onder het transitie-model.
- DBC-B Betreft het oude B-segment. Hiervoor gelden vrije tarieven. Deze vallen buiten het transitie-model.

DOT's 2012:

- DOT A Betreft het nieuwe A-segment waarvoor maximum-prijzen gelden. Deze vallen onder het transitie-model.
- DOT-B-oud Deze DOT's vallen buiten het transitie-model.
- DOT-B-nieuw Deze DOT's vallen onder het transitie-model.

B4c *De (kruisjes)tabel voor DOT-B*

Voor de indeling van de DOT's in DOT-B-oud of DOT-B-nieuw is door de NZa gekozen voor een financiële benadering, ten opzichte van een zorginhoudelijke benadering. De NZa heeft aangesloten bij de omvang (in €) van de omzet in het oude B-segment (34%).

Van de totale DOT's die in 2012 onder het B-segment vallen zijn alle DOT's gefilterd waarvan kon worden vastgesteld dat de omzet hiervan onder de DBC-systematiek in 2011 ook volledig tot het B-segment behoorden. Deze groep omvatte ongeveer 1/3 van de totale omzet in het DOT-B-segment (284 zorgproducten). Deze groep bevat daarmee automatisch producten die 100% zorginhoudelijk aansluiten bij het B-segment 2011.

Van de resterende DOT's is gekeken welk aandeel van de omzet (macro) uit het B-segment komt. Dit is gebeurd op basis van destijds beschikbare gegevens van DBC-Onderhoud. De DOT's zijn vervolgens gerangschikt op het percentage waarmee zij (macro) tot het B-segment behoorden in 2011. De NZa heeft de DOT's met de hoogste B-segmentpercentages uit het transitie-model gehaald totdat de 34% van het totaal aan DOT's was bereikt. Ook deze producten komen, via de gekozen benadering, voor een groot deel (echter niet 100%) zorginhoudelijk overeen met het B-segment in 2011. De resterende DOT's zijn als DOT-B-nieuw onder het transitie-model geschaard.

In totaal zijn van de DOT's die in 2012 tot het B-segment behoren 687 DOT's aangemerkt als DOT-B-oud (en daarmee buiten het transitie-model geplaatst). De resterende DOT's B-segment 2012 vallen wel onder het transitie-model.

B4d *Gevolgen van de (kruisjes)tabel op instellingsniveau*

Per instelling kan de omvang van het gedefinieerde 'oude' B-segment bij toepassing van de lijst afwijken ten opzichte van het eigen B-segment van 2011. Een voorbeeld: DOT X kan zorg omschrijven die overeenkomt met twee DBC's die onder het A-segment vielen en 2 DBC's die onder het B-segment vielen. Dat betekent ook dat DOT X, afhankelijk van de productmix van het ziekenhuis, voor het ene ziekenhuis grotendeels een herkomst kan hebben in het oude A-segment, en voor het andere ziekenhuis in het oude B-segment. In een circulaire van 1 september 2011¹⁸ heeft de NZa er daarom op gewezen dat, binnen de kaders van de beleidsregel, op lokaal niveau desgewenst een budgetaanpassing in het schaduwbudget kan worden afgesproken. Dit kan conform beleid door middel van een schoning of ophoging van de parameters, waarbij de grens ligt bij de gerealiseerde productie. Er mogen in het schaduwbudget geen hogere aantallen dan de gerealiseerde productie worden opgevoerd.

B5 Transitiemodel: De berekening van de vaste grens en het transitiebedrag

B5a *Transitiebedrag*

Door de NZa wordt (per instelling) een transitiebedrag vastgesteld. Dit bedrag wordt eerst voorlopig, en later definitief vastgesteld. Dit bedrag kan zowel positief als negatief zijn.

Het transitiebedrag is het verschil tussen de omzet onder de prestatie-bekostiging en de omzet die behaald zou zijn onder de oude budgetteringssystematiek (het schaduwbudget). Hierbij sluit de NZa aan bij de omzet uit één boekjaar; namelijk het jaar 2012.

Transitiebedrag = schaduwbudget – omzet uit prestatiebekostiging.

B5b *Verrekenbedrag*

Per transitiejaar wordt het transitiebedrag grotendeels verrekend. De NZa stelt het verrekenbedrag per instelling vast door het transitiebedrag te vermenigvuldigen met een verrekenfactor. Voor het jaar 2012 95% en voor het jaar 2013 70%. De uitkomst van de verrekening wordt het verrekenbedrag genoemd. Ook de verrekenbedragen kunnen zowel positief als negatief uitvallen.

Verrekenbedrag = transitiebedrag * verrekenfactor (0.70 of 0.95).

B5c *Vaste grens*

Per instelling stelt de NZa een vaste grens in de zin van artikel 50, tweede lid, onder a Wmg vast. De vaste grens is gelijk aan de omzet uit de prestatiebekostiging (van de zorgproducten die onder het transitie-model vallen) plus het verrekenbedrag.¹⁹

¹⁸ Circulaire van 1 september 2011 (CI/11/28c).

¹⁹ Beschikking Transitiebedrag 14 december 2011 TB/CU 2004-01 en Beschikking Transitiebedrag 27 november 2012 TB/CU 2008-01.

B5d *Negatief verrekenbedrag*

Als het verrekenbedrag negatief is, betekent dit dat de vaste instellingsgrens is overschreden. De instelling heeft in een dergelijk geval een te hoge gerealiseerde omzet uit de prestatiebekostiging. Het is zorgaanbieders verboden van een door de NZa vastgestelde grens af te wijken.²⁰ Wanneer een zorgaanbieder de grens toch overschrijdt, verplicht de NZa die zorgaanbieder door middel van een aanwijzing een bedrag ter hoogte van de overschrijding af te dragen aan het Zorgverzekeringsfonds.²¹

B5e *Positief verrekenbedrag*

Als de verrekenbedragen positief zijn, betekent dit dat de instelling een lagere omzet uit de prestatiebekostiging heeft behaald dan dat zij onder de functiegerichte budgettering zou hebben verkregen. Deze instellingen worden door de NZa aangewezen als belast met een dienst van algemeen economisch belang als bedoeld in artikel 106, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese unie en/of belang als bedoeld in Protocol nr. 26 bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.²² Voor deze instellingen acht de NZa het van belang dat de levering van de zorg niet als het gevolg van de verandering in de bekostigingssystematiek in gevaar komt. De instellingen ontvangen een subsidie in de vorm van een beschikbaarheidsbijdrage tot de hoogte van de positieve verrekenbedragen. Het bedrag kan door de instelling in rekening worden gebracht bij het Zorginstituut Nederland (voorheen College voor Zorgverzekeringen) voor uitkering uit het Zorgverzekeringsfonds.

B6 Formulier Vaststelling Transitiebedrag 2012B6a *Informatieverplichting*

Voor de berekening van het transitiebedrag heeft de NZa een informatieverplichting op grond van artikel 36, derde lid en de artikelen 62 jo. 68 Wmg aan de instellingen opgelegd.²³ Instellingen dienden volgens de beleidsregel die begin 2013 van kracht was en de Regeling NR/CU-233 uiterlijk 1 juni 2013 een formulier Vaststelling Transitiebedrag 2012 bij de NZa aan te leveren ten behoeve van de vaststelling van de voorlopige verrekenbedragen.²⁴ Met het formulier moeten de instellingen opgave doen van de omzet uit de prestatiebekostiging en het schaduwbudget. Op verzoek van NVZ, NFU en ZN heeft de NZa deze indieningstermijn verschoven naar 1 september 2013.²⁵ De nieuwe indieningstermijn is door de NZa neergelegd in de gewijzigde Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorg (BR/CU-2107).

²⁰ Artikel 35 lid 7 aanhef en onder a Wmg.

²¹ art. 76 lid 2 Wmg

²² Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 21 december 2011, MC-3098541. Staatscourant 24 januari 2012, nr. 128.

²³ Regeling Transitie bekostigingsstructuur medisch specialistische zorg (NR/CU-236).

²⁴ Regeling Transitie bekostigingsstructuur medisch specialistische zorg (NR/CU-233).

²⁵ Circulaire CI/13/21c van 24 mei 2013.

Voor de vaststelling van het definitieve transitiebedrag en de daaruit voortvloeiende definitieve verrekenbedragen moeten de instellingen op 1 september 2014 wederom een formulier Vaststelling Transitiebedrag aanleveren. Als in deze beslissing wordt gesproken over het formulier Vaststelling Transitiebedrag wordt daarmee het formulier bedoeld ten behoeve van de voorlopige vaststelling.

B6b *Tweezijdig ondertekend formulier*

Uitgangspunt is dat de opgave mede door de zorgverzekeraars wordt gedaan (tweezijdig).

B6c *Één eenzijdig ondertekend formulier*

Indien de NZa het formulier alleen van de instelling ontvangt geeft de NZa de zorgverzekeraars vier weken de tijd om alsnog tot een tweezijdige opgave te komen of een reactie te geven op de eenzijdige indiening van de zorgaanbieder. Ontvangt de NZa geen reactie dan wordt uitgegaan van de eenzijdige opgave van de instelling.

B6d *Twee eenzijdig ondertekende formulieren*

In het geval dat de NZa twee eenzijdige opgaven ontvangt (één van de aanbieder en één van de verzekeraar) verwerkt de NZa per parameter de laagst ingediende aanvraag. De NZa kan anders besluiten op basis van de beleidsregel of bijzondere omstandigheden.

B6e *Centraal Team Zorgverzekeraars*

De NZa is in het Bestuurlijk Overleg van 13 juni 2013 tussen de partijen die betrokken zijn bij Hoofdlijnenakkoord op de hoogte gebracht dat ZN met de NFU en NVZ heeft afgesproken dat de zorgverzekeraars de formulieren gezamenlijk afhandelen.²⁶ Het team dat de formulieren bekijkt namens de zorgverzekeraars bestaat uit verschillende medewerkers van de individuele zorgverzekeraars en werkt onder begeleiding van de brancheorganisatie ZN. Het team staat bekend als het 'Centraal Team'. Op 11 juni en 25 augustus 2014 heeft de NZa een machtigingen van het Centraal Team ontvangen waaruit blijkt dat zij de zorgverzekeraars vertegenwoordigen.

B7 De omzet uit de prestatiebekostiging

B7a *Berekenen van de omzet*

Onder de prestatiebekostiging is de omzet van een zorgaanbieder gelijk aan de prijs per (zorg)prestatie en het aantal keer (volume) dat hij deze prestatie levert. Over de prijs en het volume maken de zorgaanbieders met de zorgverzekeraars afspraken. Artikel 11 van de beleidsregel bepaalt dat de omzet uit de prestatiebekostiging voor het jaar gelijk is aan de som van:

---

²⁶ Memo ZN aan Bestuurlijk overleg Hoofdlijnenakkoord van 7 juni 2013 met het kenmerk N-13-7075mred1.

- (1) Tariefopbrengst DBC-A die overlopen uit 2011, minus het onderhanden werk per ultimo 2011;
- (2) Tariefopbrengst DOT-Bnieuw voor producten geopend en gesloten in jaar 2012;
- (3) Onderhanden werk DOT-Bnieuw voor producten geopend in 2012 en gesloten in 2013
- (4) Tariefopbrengst DOT-A2012 voor producten geopend en gesloten in 2012;
- (5) Onderhanden werk DOT-A2012 voor producten geopend in 2012 en gesloten in 2013;

B7b *Handreiking omzetverantwoording*

Begin 2013 blijkt dat de financiële verantwoording over de omzet van 2012 door verschillende elementen complexer is dan in voorgaande jaren. VWS merkt op dat het bepalen van de omzetbepaling wegens bijvoorbeeld nieuwe contractvormen (zoals aanneemsommen) tot problemen leidt.²⁷ Dit leidt ertoe dat de NFU en NVZ in overleg met ZN, OMS, ZKN, NZa en de accountants het document 'Handreiking omzetverantwoording 2012' opstellen. Uit dit document volgen richtlijnen hoe de instellingen in hun jaarrekening met verschillende omzetelementen moeten omgaan. De NZa heeft bij het tot stand komen van de handreiking erop toegezien dat de inhoud van de handreiking in overeenstemming is met de NZa-regelgeving. De NZa heeft in haar circulaire van 11 februari 2013 bevestigd dat de handreiking een juiste aanvulling en toelichting op de NZa beleidsregels en nadere regels betreft.²⁸

B8 De omzet uit de oude budgetteringssystematiek (schaduwbudget)

De hoogte van het schaduwbudget wordt opgebouwd uit vier categorieën kosten: beschikbaarheidskosten, capaciteitsgebonden kosten, productiegebonden kosten en kapitaallasten. Dit betekent dat de NZa de systematiek van budgetopbouw en -vaststelling, zoals deze van toepassing was in 2011, continueert voor de vaststelling van het schaduwbudget 2012.

In tegenstelling tot 2011 is er bij de vaststelling van het schaduwbudget geen sprake van productieafspraken vooraf, waarover na de sluiting van het boekjaar een nacalculatie plaatsvindt. Onder het transitie-model wordt alleen op het moment van afloop van het boekjaar (2012) een schaduwbudgetopgave van de instellingen (en de zorgverzekeraar) gevraagd. Het is voor instellingen en zorgverzekeraars echter onverminderd mogelijk om al voorafgaand aan – dan wel gedurende – het boekjaar afspraken te maken over het (schaduw)budget. Dit wordt door de NZa alleen niet voorgeschreven. Het beleid van de NZa biedt de ruimte om dergelijke afspraken uit het lokaal overleg over volume-eenheden mee te nemen bij de vaststelling van het schaduwbudget.²⁹

²⁷ Brief van VWS van 8 februari 2013 met het kenmerk CZ-3154516.

²⁸ Circulaire van 11 februari 2013 (CI/13/9c).

²⁹ Paragraaf 47.2 van de Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorg, BR/CU-2107.

Voor de vaststelling van het schaduwbudget 2012 worden deze volume-eenheden vermenigvuldigd met de in artikel 48 van de beleidsregel opgenomen parameterwaarden. Deze parameterwaarden zijn gelijk aan die van 2011, zij het geïndexeerd.

Overigens kunnen ook componenten die niet in de Beleidsregel voorkomen, maar wel structureel in het budget opgenomen zijn, in het schaduwbudget worden meegenomen.³⁰

C. **BEOORDELING VAN HET BEZWAAR**

Door de NZa zijn aan bezwaarde twee beschikkingen afgegeven met negatieve verrekenbedragen. Voor 2012: € [vertrouwelijk] en voor 2013: € [vertrouwelijk]. In totaal moet het Sint Jans Gasthuis € [vertrouwelijk] aan het Zorgverzekeringsfonds betalen.

Het bezwaar richt zich tegen de kruisjestabel en de vastgestelde omzet uit de prestatiebekostiging.

C1 Tabel zorgprestaties onder transitie-model (kruisjestabel)

Bezwaarde voert aan dat de toepassing van de kruisjestabel een negatief effect heeft in het schaduwbudget van bezwaarde van € [vertrouwelijk]. Bezwaarde verzoekt de NZa de berekening van het transitie- en verrekenbedrag hier op aan te passen.

De NZa kan bezwaarde hierin niet volgen.

C1a *Keuze voor een landelijk model*

De NZa vond het belangrijk een regel op te stellen die op alle ziekenhuizen uniform van toepassing is. Dit maakt dat voor alle ziekenhuizen het transitie-model op dezelfde zorg (omschreven in DOT) van toepassing is. Bovendien draagt een landelijk uniforme segmentindeling bij aan de uitvoerbaarheid van het transitie-model (zorginkoop, en onderhandelingen over het schaduwbudget) en de controleerbaarheid van de opgave in het formulier. Bij een individuele tabel per ziekenhuis was dit niet het geval geweest.

C1b *Keuze voor de financiële benadering*

De NZa heeft daarnaast gekozen om de lijst van de zorg die onder het transitie-model valt vast te stellen aan de hand van een financiële benadering in plaats van een zorginhoudelijke benadering. Bij een financiële benadering wordt er gekeken naar de omzet (prijs en volume) die een bepaalde DOT heeft, door te kijken naar de omzet die de DBC's waaruit de DOT is opgebouwd onder het oude A-segment en het oude B-segment hadden. Bij een zorginhoudelijke benadering wordt gekeken naar de aantallen DBC's uit het oude A-segment en het oude B-segment waaruit een DOT zorginhoudelijk bestaat.

³⁰ Paragraaf 13 van de Beleidsregel Transitie Bekostigingsstructuur Medisch specialistische zorg (BR/CU-2107.)

Omdat onder het transitie­model gekeken wordt naar omzet­schommelingen die het gevolg zijn van de overgang naar de prestatie­bekostiging is het voor de NZa van belang om zo nauwgezet mogelijk aan te sluiten bij de omzet die in 2011 bestond. Dit om dubbele bekostiging én afroming van de omzet van het oude vrije B-seg­ment onder het transitie­model zo veel mogelijk te voorkomen. Met een financiële benadering wordt de omzet die op macroniveau in 2011 tot het B-seg­ment behoorde buiten het transitie­model gehouden. De NZa is daarbij uitgegaan van een B-seg­ment van 34% gekoppeld aan een omvang oud B-seg­ment van € 3,2 miljard. De brancheorganisaties hebben bij de totstandkoming van de tabel ingestemd met deze grens.

De NZa stelt overigens vast dat ook zorginhoudelijk de tabel op grote delen overeenkomt met de DBC verdeling uit het oude A- en B-seg­ment. Dit geldt zowel voor de DOT A als het gedeelte DOT-B-oud dat voor 100% zijn weerslag vindt in het oude B-seg­ment (1/3 van de DOT's B-seg­ment die buiten het transitie­model vallen). De NZa kan daarom in redelijkheid volhouden dat zoveel als mogelijk wordt aangesloten bij de feitelijke stand van zaken zoals die was in het oude stelsel.

C1c *Ongunstige uitwerking voor individuele instellingen*

Het is evident dat een landelijke kruisjestabel die is gebaseerd op een landelijke omzet niet één op één aansluit bij de productiesamenstelling van individuele instellingen. Dat de productiesamenstelling voor een individueel ziekenhuis in 2011 anders was dan onder de kruisjestabel tot uiting komt is met andere woorden inherent aan het beleid. Dit op zichzelf maakt het beleid om de reeds hierboven uiteengezette redenen echter niet onredelijk.

De NZa heeft er bewust voor gekozen geen hardheidsclausule in haar beleidsregel op te nemen. Het generieke karakter van de kruisjestabel verzet zich hiertegen. Een hardheidsclausule had de kruisjestabel feitelijk weer ongedaan gemaakt. Dit beschouwt de NZa als onwenselijk. De NZa heeft er daarbij ook rekening mee gehouden dat het knelpunt dat door de instelling wordt ervaren niet alleen in het schaduwbudget gecompenseerd kan worden, maar ook bijvoorbeeld in de prijsafspraken in het B-seg­ment. Het is voor de NZa niet inzichtelijk of in de prijsafspraken bij ziekenhuizen met deze effecten rekening is gehouden.

De NZa merkt ten slotte op dat het beleid van de NZa er niet aan in de weg staat om, als de toepassing van de kruisjestabel door een ziekenhuis en de zorgverzekeraars als groot knelpunt wordt ervaren, op lokaal niveau desgewenst (binnen de ruimte die de beleidsregel het lokaal overleg biedt) hiervoor een budgetaanpassing in het schaduwbudget af te spreken.³¹ De NZa stelt vast dat, voor zover voor haar inzichtelijk, een dergelijke afspraak door bezwaarde in het lokaal overleg niet is gemaakt.

³¹ Circulaire 1 september 2011, CI/11/28c 11D0031624.

C1d Bijzondere omstandigheden

Een uitzondering op het hiervoor weergegeven beleid is niet mogelijk behoudens de situatie dat de bijzondere omstandighedentoets ex artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht (Awb) daartoe noodzaakt. Een bestuursorgaan wijkt, ingevolge artikel 4:84 Awb, van een beleidsregel af als sprake is van bijzondere omstandigheden en bij onverkorte toepassing van de beleidsregel dit voor één of meer bezwaarden gevolgen zou hebben die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Bij de beoordeling, of afwijking van het beleid genoodzaakt is, stelt de NZa voorop dat het transitie-model een integraal model is dat op onderdelen voor- en nadelen kan hebben. Of de indeling van de kruisjestabel ongunstig uitvalt, hangt niet alleen samen met de segmentverdeling, maar ook met de prijsafspraken die een ziekenhuis met de verzekeraars heeft gemaakt. Een kleiner schaduwbudget hoeft niet per definitie nadelig te zijn als de zorg die buiten het transitie-model valt gunstig is geprijsd. Daarnaast hoeft de zorg die niet in het schaduwbudget wordt meegenomen ook niet onder de omzet uit de prestatiebekostiging opgevoerd te worden. De kruisjestabel kan anders gesteld wegens meerdere aspecten zowel gunstig als ongunstig uitvallen voor een individuele instelling.

Afwijking van de beleidsregels komt volgens vaste rechtspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven in het bijzonder aan de orde wanneer toepassing van het gewone beleid tot gevolg zou hebben dat een instelling niet meer in staat is 'verantwoorde zorg' te verlenen.³² De NZa heeft geen aanwijzingen dat de kwaliteit van de door bezwaarde geboden zorg onvoldoende is. Bezwaarde heeft zulks ook niet gesteld en aangetoond. Van een onevenredig nadeel in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen is de NZa niet gebleken.

Dat bij bezwaarde bij de toepassing van de kruisjestabel een verplaatsing van zorg naar het oud B-segment plaatsvindt is daarnaast een omstandigheid die ook bij andere ziekenhuizen voorkomt, en in die zin niet uniek voor bezwaarde. Het schaduwbudget 2012 is door de NZa vastgesteld op € [vertrouwelijk]. Het effect van de kruisjestabel op het schaduwbudget heeft bezwaarde berekend op € [vertrouwelijk]. Ten aanzien van het door bezwaarde berekende nadeel in het schaduwbudget merkt de NZa op dat bezwaarde daarbij alleen heeft gekeken naar het effect van de kruisjestabel op de omvang van het schaduwbudget (op parameterniveau). Bezwaarde heeft niet gekeken naar de effecten van de kruisjestabel op de omzet uit de prestatiebekostiging. De NZa ziet in deze cijfers geen dermate bijzondere situatie dat die bij het opstellen van het beleid niet voorzien was. In de beleidsregel is door de NZa met andere woorden bewust van dergelijke lokale omstandigheden geabstraheerd. Van een bijzondere omstandigheid is naar de mening van de NZa dan ook geen sprake.

---

³² Zie hierover onder meer: CbB 16 november 1993, RZA 1994, 29; CbB 20 april 2007, GJ 2007, 91 en Vزر. CbB 29 april 2011, LJN BQ3720.

C1e *Conclusie*

Gezien het voorgaande verklaart de NZa het bezwaar op dit punt ongegrond.

C2 Overloop-DBC's 2011-2012

Bezwaarde voert aan dat overfinanciering van de overloop-DBC's 2011-2012 ertoe leidt dat er voor het ziekenhuis in 2013 een financieel knelpunt is ontstaan, omdat de overdekking van de DBC's 2011-2012 in de DOT-tarieven verdwenen is.

Bezwaarde verzoekt de NZa het verrekenbedrag 2013 aan te passen door de overfinanciering van de overloop-DBC's 2011-2012 uit de omzet van de prestatiebekostiging te halen.

C2a *Overloop-DBC's 2011-2012*

De overgang naar DOT per 2012 betekent niet dat er in 2012 geen DBC's meer worden gedeclareerd. Er zijn DBC's die in 2011 zijn geopend en in 2012 worden gesloten en gefactureerd (overloop-DBC's 2011-2012). Voor deze DBC's is het tarief op de openingsdatum van de DBC van toepassing. Dit is een door de NZa vastgesteld tarief. In de beleidsregel staat opgenomen dat de overloop-DBC's 2011-2012 die betrekking hebben op het A-segment worden meegenomen ter bepaling van het transitiebedrag. De opbrengsten uit deze DBC's vallen conform boekhoudkundige regels onder de omzet 2012. De NZa stelt vast dat bezwaarde niet betwist dat de overloop-DBC's 2011-2012 moeten worden meegenomen bij de berekening van het transitiebedrag.

C2b *Overfinanciering*

Bezwaarde voert aan overfinanciering te ervaren in de overloop-DBC's 2011-2012 omdat de (vaste) tarieven voor het A-segment 2011 te hoog door de NZa zijn vastgesteld. Bezwaarde legt de vraag voor of het meenemen van deze overfinanciering bij het vaststellen van de omzet uit de prestatiebekostiging voor zowel het verrekenbedrag 2012 als het verrekenbedrag 2013 redelijk is.

Hiertoe overweegt de NZa het volgende.

C2c *Aanwijzing*

De NZa dient, binnen de grenzen van de rechtmatigheid, uitvoering te geven aan de aanwijzingen van de minister door het vaststellen van beleidsregels en tariefbeschikkingen.³³ De aanwijzing van de minister draagt de NZa op één transitiebedrag vast te stellen en als uitgangspunt te gebruiken voor de berekening van zowel het verrekenbedrag 2012 als het verrekenbedrag 2013.³⁴ Dit transitiebedrag dient gebaseerd te zijn op het jaar 2012. De NZa heeft de aanwijzing getoetst op rechtmatigheid en deze akkoord bevonden. Hieronder wordt dit toegelicht.

³³ Zie CBb 13 juli 2011, AWB 10/960 e.a., r.o. 6.1.4.

³⁴ Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 21 juli 2011, MC-U-3072825. Staatscourant 29 juli 2011, nr. 13950.

C2d *Onderzoek door de NZa*

De door bezwaarde aangedragen bezwaargrond is ook door de brancheorganisaties meerdere keren bij de NZa aangekaart.³⁵ De NZa heeft haar beleid op dit punt daarom na de bekendmaking van haar beleid nader onderzocht.

Hierbij heeft de NZa vastgesteld dat het inherent is aan het overgangsregime dat bepaalde keuzes (in de aanwijzing van de minister, in het beleid van de NZa, maar ook in de contractering van de ziekenhuizen zelf) voor sommige ziekenhuizen anders uitvallen dan voor andere ziekenhuizen. Dit is op zichzelf geen reden voor de NZa om haar beleid aan te passen.

Hieronder worden de verschillende onderzoeken en de momenten waarop de NZa bij de aangedragen problematiek heeft stilgestaan nader toegelicht.

Tijdens de consultatieronde in het voorjaar van 2011 ten behoeve van het verantwoordingsdocument is voor het eerst door veldpartijen opgemerkt dat naar aanleiding van overloop-DBC's het transitiebedrag voor 2013 mogelijk te hoog of te laag wordt vastgesteld.³⁶ De NFU heeft het voorstel gedaan de overloop-DBC's 2011-2012 geheel buiten het transitieproces te laten óf om in 2013 een nieuw transitiebedrag vast te stellen op basis van de omzet 2013. De NZa heeft destijds erkend dat het transitiebedrag dat deels gebaseerd is op declaratieopbrengst uit overloop-DBC's 2011-2012 niet zuiver de transitie van de Functiegerichte Budgettering naar de Prestatiebepaling op basis van DOT opvangt, maar dat de aangedragen opties weer andere nadelen met zich meebrengen waaronder doorlooptijd en beperkte aansluiting met het schaduwbudget. Daarnaast is het aangedragen voorstel in strijd met de aanwijzing. De NZa heeft er daarom voor gekozen haar beleid op dit punt niet te wijzigen.

Bij de evaluatie van het transitieproces op 25 juli 2012 heeft de NZa de problemen van de overloop-DBC's, zoals aangekaart door ZN³⁷, NVZ³⁸ en de NFU³⁹, nogmaals nader bekeken.⁴⁰ De NZa heeft de mogelijkheden om de overloop-DBC 2011-2012 buiten het transitieproces te houden onderzocht door drie mogelijke oplossingen voor te lichten. Deze oplossingen waren:

- a. het transitiebedrag te herrekenen op basis van het schaduwbudget 2013 (i.p.v. 2012) en DOT 2013;
- b. Het transitiebedrag opnieuw te berekenen op basis van het schaduwbudget 2012 en DOT 2013;
- c. De DOT-omzet 2012 te corrigeren.

³⁵ Zie bijvoorbeeld: Brief ZN aan NZa van 24 mei 2012 met kenmerk B-12-1576-mred1.

³⁶ Verantwoordingsdocument Invoering prestatiebepaling medisch specialistisch zorg; uitwerking van implementatie per 2012, juli 2011 (www.nza.nl).

³⁷ Brief ZN aan NZa van 24 mei 2012 met kenmerk B-12-1576-mred1.

³⁸ Brief NVZ aan NZa van 25 mei 2012 met het kenmerk 10005402/lvdv.js.

³⁹ Brief NFU aan NZa van 8 mei 2012 met het kenmerk 12.4698/BM/OdT en 25 mei 2012 met het kenmerk 12.4644/BM/OdT.

⁴⁰ Brief van de NZa aan VWS van 25 juli 2012 met het kenmerk 9603.

De NZa heeft geconcludeerd dat het niet wenselijk is om het transitie­model in een dergelijk laat stadium op één van deze manieren aan te passen. De scenario's leiden tot onzekerheid omdat het transitie­bedrag later wordt vastgesteld, ze compliceren de DOT-­onderhandelingen en creëren bewerkelijkheid in de uitvoering (er ontstaat ruimte voor manipulatie van het systeem). Verder zijn de effecten op de macro-uitgaven niet in te schatten.

Op 4 april en 2 mei 2013 heeft ten slotte een bureauoverleg ter voorbereiding op een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de partijen betrokken bij het Hoofdlijnenakkoord (VWS, NVZ, NFU, ZN en ZKN) en de NZa. Dit bureauoverleg heeft geen besluitvormend karakter, maar bereidt de agenda van het bestuurlijk overleg voor. In het overleg is door de brancheorganisatie NVZ het voorstel ingebracht om alleen in specifieke gevallen (waarbij het model tot onredelijke uitkomsten en financiële problemen zou kunnen leiden) aan de opbrengstenkant de DBC-opbrengsten (overloop 2011-2012) te vervangen door de overloop-DOT's geopend in 2012 en gesloten in 2013. Het voorstel wordt door de NFU niet ondersteund en ZN geeft aan voorkeur te geven aan een centrale oplossing in plaats van lokale oplossingen. De NZa heeft daarop besloten haar beleid niet aan te passen. Daarbij hebben bij de NZa (en VWS) de volgende punten zwaar gewogen:

- Een harde, heldere grens voor de hardheidsclausule valt niet te maken;
- Het transitie­model heeft voor- en nadelen in zich. Het is niet wenselijk op één punt een aanpassing te doen;
- Omdat een beleidswijziging, die met terugwerkende kracht zou worden ingevoerd, niet mag leiden tot nadeel voor instellingen heeft het accepteren hiervan effect op het Budgettair Kader Zorg.
- De sector is gebaat bij een afname van complexiteit van regulering rondom de bekostiging. Een afname aan complexiteit vermindert daarnaast het risico op mogelijk strategisch gedrag van individuele partijen.

C2e Conclusie

De NZa stelt vast dat ondanks de lopende discussie VWS op dit punt de aanwijzing aan de NZa niet heeft herroepen. De NZa concludeert dat haar beleid zorgvuldig tot stand is gekomen en dat de NZa daarbij de aanwijzing van de minister heeft opgevolgd. In de door bezwaarde aangedragen gronden ziet de NZa geen reden om van dit standpunt af te wijken.

Ten aanzien van de aangedragen bezwaargronden merkt de NZa op dat om precies vast te stellen of de overloop-DBC's 2011-2012 onder- of overfinanciering bevatten, de FB-parameters van de overloop, en de aan de overloop toe te rekenen overige budgetcomponenten (capaciteit, beschikbaarheid en kapitaalasten) in de berekening moeten worden betrokken. Ook zou in een dergelijke berekening rekening moeten worden gehouden met het verschil tussen het verrekenpercentage in 2012 (95%) en het verrekenpercentage in 2013 (70%). Onder de functiegerichte budgettering werd de overfinanciering volledig verrekend met de zorgverzekeraars via de opbrengstverrekening. Omdat het verrekenpercentage in 2012 95% bedraagt, betekent dit een voordeel van 5% van de gehele overfinanciering voor de instelling in 2012.

Dergelijke berekeningen, indien deze al zonder aannames te maken zijn, quod non, te betrekken in het transitie-model komt de uitvoerbaarheid van het model niet ten goede.

C2f *Bijzondere omstandigheden*

Een uitzondering op het hiervoor weergegeven beleid is niet mogelijk behoudens de situatie dat de bijzondere omstandighedentoets ex artikel 4:84 Awb daartoe noodzaakt. Een bestuursorgaan wijkt, ingevolge artikel 4:84 Awb, van een beleidsregel af als sprake is van bijzondere omstandigheden en bij onverkorte toepassing van de beleidsregel dit voor één of meer bezwaarden gevolgen zou hebben die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Bij de beoordeling, of afwijking van het beleid genoodzaakt is, stelt de NZa voorop dat het transitie-model een integraal model is dat op onderdelen voor- en nadelen kan hebben. De NZa heeft de omzet onder de prestatiebekostiging voor bezwaarde vastgesteld op € [vertrouwelijk]. Door bezwaarde wordt aangevoerd dat de overfinanciering een negatief effect heeft op de omzet onder de prestatiebekostiging voor de berekening van het verrekenbedrag 2013 van € [vertrouwelijk]. Bezwaarde heeft aangevoerd een overfinancieringspercentage van tussen de [vertrouwelijk] % en [vertrouwelijk] % te hebben.

De NZa acht het van belang dat de berekening van de overfinanciering die het ziekenhuis in bezwaar heeft overgelegd in zekere mate is gebaseerd op aannames. De berekening van de overfinanciering 2011 projecteren op de overloop-DBC's 2011-2012 gaat uit van de aanname dat in die betreffende DBC's een vergelijkbare overfinanciering aanwezig is. In april 2014 heeft de NZa gerapporteerd over de voorlopige vaststelling transitiebedragen medisch specialistische zorg. In dit rapport blijkt dat er geen stabiel patroon is in overfinanciering. In 2011 varieerde de onder- en overdekking bij algemene en academische ziekenhuizen tussen -25% en +57%. In 2012 is dit tussen de -18% en +18%.

Afwijking van de beleidsregels komt volgens vaste rechtspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven in het bijzonder aan de orde wanneer toepassing van het gewone beleid tot gevolg zou hebben dat een instelling niet meer in staat is 'verantwoorde zorg' te verlenen.⁴¹ De NZa heeft geen aanwijzingen dat de kwaliteit van de door bezwaarde geboden zorg onvoldoende is. Bezwaarde heeft zulks ook niet gesteld en aangetoond. Van een onevenredig nadeel in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen is de NZa niet gebleken.

---

⁴¹ Zie hierover onder meer: CBb 16 november 1993, RZA 1994, 29; CBb 20 april 2007, GJ 2007, 91 en Vzr. CBb 29 april 2011, LJN BQ3720.

D. CONCLUSIE

D1 Dictum

Gezien het voorgaande verklaart de NZa het bezwaar ongegrond.

D2 Nieuwe betalingsverplichting

In de beleidsregel wordt benadrukt dat uit de voorlopige beschikking een directe betalingsverplichting voortvloeit.

In het beleid van de NZa staat geen mogelijkheid tot uitstel van deze verplichting opgenomen. Binnen de bezwaarprocedure is echter door de NZa besloten de betalingsverplichting hangende de bezwaarprocedure op te schorten.

Aangezien uw bezwaar ongegrond is verklaard, stelt de NZa een nieuwe betalingstermijn vast. U moet de voorlopige negatieve verrekenbedragen voor **1 november 2014** aan het Zorginstituut Nederland betalen.

D3 Mogelijkheid tot indienen van beroep

Ingevolge artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht (Awb) juncto 8:6 Awb juncto hoofdstuk 2, artikel 4 van Bijlage 2 Awb (Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak) kan een belanghebbende binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage. Het beroep dient conform artikel 6:5 lid 1 Awb schriftelijk en ondertekend te worden ingediend en moet tenminste de volgende gegevens bevatten: naam en adres van de indiener, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt en de gronden van het beroep. Indien beschikbaar dient een afschrift van het besluit te worden meegezonden.

Hoogachtend,
De Nederlandse Zorgautoriteit

drs. M.A. Ruys,
voorzitter Raad van Bestuur a.i.